

۲- حروف مشبهة بالفعل

تعداد آن ها

۶ حرف: اِنَّ، اَنْ، كَانْ، لَيْتَ، لَكِنْ، لَعَلَّ

عمل آن ها

بر جمله اسمیه داخل می شوند و نصب به اسم و رفع به خبر می کنند.

نکته ۱: گاهی (ما) کافه به آن ها اطلاق می شود.

در این صورت، از عمل خود بازداشته می شود جز در لَيْتَ که جواز عمل دارد.

أَتَمَّا إِلَهُكُمْ إِلَهًا وَاحِدًا

لَيْتَ الشَّبَابَ يَعُودُ

نکته ۲: در صورت الحاق ما کافه به این حروف، اختصاص آن ها به اسم زائل می شود بنابراین می توانند بر فعل وارد شوند.

إِنَّمَا قَامَ زَيْدٌ

اِنَّ مكسوره معنی جمله را تغییر نمی دهد بلکه تأکیدش می کند.

نکته ۳: در فرق میان اِنَّ و اَنْ

اَنْ مفتوحه همراه با مابعد خود (اسم و خبرش) در حکم مفرد است.

موارد واجب الكسر بودن اِنَّ

به صورت حقیقی

إِنَّمَا أُعْطِينَاكَ الْكَوْثَرَ

ا- در ابتداء کلام آمدن

یا حکمی

كَلَّا إِنَّهَا تَذْكِرَةٌ

ب- بعد از قول

قَالَ إِنِّي عَبْدُ اللَّهِ

ج- بعد از موصول

مَا إِنَّ مَقَاتِحَهُ لَتَنُوءُ بِالْعُصْبَةِ

د- در صورتی که در خبر آن، لام باشد.

إِنَّ الْأَبْرَارَ لَفِي نَعِيمٍ

ه- بعد از قسم

وَالْعَصْرِ إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ

و- بعد از فعل امر

فَاصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ

ز- بعد از فعل نهی

لَا تَحْزَنْ إِنَّ اللَّهَ مَعَنَا

ح- بعد از نداء

يَا زَكَرِيَّا إِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلَامٍ

موارد وجوب فتح أن

- أ- فاعل واقع شدن بلغنى أن زيدا عالم
- ب- نائب فاعل شدن شيع أن العسكر منصور
- ج- مفعول واقع شدن كهت أنك قائم
- د- مضاف اليه واقع شدن عندى أنك قائم
- هـ- مبتدا واقع شدن عندى أنك قائم
- و- مجرور واقع شدن عجبث من أن زيدا قائم
- ز- بعد (لو) لو أنك عندنا لأخديك
- ح- بعد (لولا) لولا أنه حاضر لأكرمك

چگونگی عطف به اسم این حروف

- عطف به اسم إن و أن و لكن (بعد از آمدن خبر)
- به رفع: به اعتبار محل اسم آن ها إن زيدا قائم و عمرؤ
- یا به نصب: به اعتبار لفظ اسم آن ها إن زيدا قائم و عمرأ
- به اسم باقى این حروف
- تنها نصب: به اعتبار لفظ اسم آن ها كان زيدا أسد و عمرأ